

Burgerbrief

Aan: **de Vaste Kamercommissie voor Infrastructuur en Milieu**
t.a.v. Mevrouw L. Tijdink, commissiegriffier
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Betreft: **luchtkwaliteit**
Kenmerk: Vastekamercie.iem.luchtkwaliteit.2014

Rotterdam, 5 juli 2016

Geachte leden van de commissie,

Er is veel te doen rondom luchtkwaliteit in de steden. Zo ook in Rotterdam. Naast de focus op een slimme en gezonde stad, sjoemelsoftware bij auto's en toenemende kennis over ultrafijnstof en roet leverde de invoering van de milieuzone veel discussie op. Maar er is meer! De lucht in de stad wordt op verschillende manieren verontreinigd én de verbetering wordt op verschillende manieren aangepakt.

In een **Werkconferentie Luchtkwaliteit op 5 april** is een brede groep bewoners, ondernemers, ontwerpers, stakeholders, actiegroepen, instellingen en politici op zoek gegaan naar gezamenlijk draagvlak voor oplossingen en actie rond luchtkwaliteit. (zie videoverslag van de werkconferentie: <https://youtu.be/1sTzB62fmNM>). Tijdens deze werkconferentie hadden zowel bewonergroepen als deskundigen van Milieudefensie, DCMR Milieudienst Rijnmond, het Rotterdam Milieucentrum, de gemeente Rotterdam, het Longfonds en diverse lokale politici hun inbreng.

Hieronder vindt u de conclusies van de werkconferentie aan de hand van een aantal stellingen:

1: Een rechtvaardige milieuzone met draagvlak is er een die auto's registreert op basis van schadelijke stoffen.

Een milieuzone is een goed middel om de luchtkwaliteit in steden te verbeteren en de gezondheids-schade die deze luchtverontreiniging veroorzaakt te verminderen. De effectiviteit is vooral groot wanneer deze op uitstoot is gebaseerd. Ons voorstel is om het liefst samen met u de Minister van Infrastructuur en Milieu te overtuigen om dat bij de Rijksdienst voor het Wegverkeer mogelijk te maken.

Een milieuzone die registreert op uitstoot is rechtvaardiger en zorgt voor meer draagvlak onder de bevolking en geeft autobezitters de mogelijkheid om via reviseren en aanpassingen hun auto schoon genoeg te maken voor toegang tot de milieuzone.

Burgerbrief Luchtkwaliteit Rotterdam

2: Er is behoefte aan onafhankelijke helderheid over een duidelijke normering van de schadelijkheid van verschillende ((ultra)fijn)stoffen.

De afgelopen 30 jaar heeft laten zien dat normering van en beleid op luchtkwaliteit werkt. Naar aanleiding van wetenschappelijk onderzoek naar ultrafijnstof en roet concludeerde we dat vooral ultra fijnstof en roet de grootste gezondheidsproblemen veroorzaakt.

Ons voorstel aan u is om er nogmaals bij de EU op aan te dringen hier de normering op aan te passen.

De uitstoot van ultrafijnstof komt voor een fors deel van het wegverkeer, dus daar ligt grotendeels de oplossing. Het is de taak van de overheid om betrouwbare en onafhankelijke cijfers te geven. Heldere communicatie en fact-check is van belang voor een goede maatschappelijke dialoog.

3: Radicale keuze voor minder autoverkeer en een betere fietsinfrastructuur zorgt voor een meer leefbare en gezondere stad.

De auto is het vervoermiddel dat de meeste ruimte inneemt in de stad. Het kiezen voor fietsers, voetgangers en openbaar vervoer schept ruimte voor een meer aantrekkelijke openbare ruimte. Daarvan zal ook de middenstand profiteren.

Hoofdwegen kunnen worden veranderd in groene boulevards met 2 banen voor de auto's, een aangename fiets- en wandelzone en ruimte voor het openbaarvervoer, taxi's en nooddiensten. Er kunnen ook veel meer maatregelen getroffen worden zoals gratis Park&Ride aan de randen van de stad, veiligere fietspaden, minder straatparkeren en witte fietsenplannen, voldoende veilige fietsenstallingen en minder rode stoplichten voor de tweewielers en voetgangers. Maak fietsen aantrekkelijker, ook voor de mensen die nu (nog) autorijden.

4: Een groene en natte stad bij drukke doorgaande wegen is gezonder.

Een uitgebreider *blauw-groene* structuur door de stad is een wenkend perspectief van stad van de toekomst. Doorgaande wegen als gezonde groene lineaire parken in de stad waar modern, automatisch, elektrisch en gedeeld vervoer de norm is. Maak een kostenbaten analyse, ga na wat de eigenschappen van de planten kunnen doen, wat watervernevelling bijdraagt en hoe je dit aanlegt en onderhoudt.

De integrale kwaliteit van leven moet voorop staan en weegt zwaarder dan efficiency van een enkele beroepsgroep of bedrijfstak.

5: Slimmere burgermeetnetwerken verdienen meer ondersteuning.

Initiatieven als in Antwerpen (meten van luchtkwaliteit met bladeren), het Longfonds, Milieudefensie, de milieuentra (meten met palmes buisjes) en andere burgermeetnetwerken moeten beter ondersteund worden én ook slimmer georganiseerd. Neem dit soort initiatieven ook serieuzer want naast bruikbare meetgegevens zijn het dit soort acties die bewoners bewuster maken van de luchtkwaliteit, omdat het zichtbaarder wordt, en de gevolgen van gedrag op de gezondheid.

6: Slimme Maatregelen treffen rondom sportvelden, speel- en volkstuinen.

Ons viel op dat met name de routes naar faciliteiten als sportaccommodaties, sportvelden, speel – en volkstuinen et niet voordelig van afkomen als je het hebt over openbaar vervoer en fietsverbindingen. Zorg dus voor betere fiets - en openbaarvervoer verbindingen naar dit soort groot stedelijke faciliteiten. Tuinieren en sporten zijn gezond maar er is vaak moeilijk te komen met ov of fiets.

Zorg ook dat steden deze functies faciliteren op een plek met schone(re) lucht. Meet de luchtkwaliteit en geef voorlichting, bijvoorbeeld niet trainen bij hoge luchtverontreiniging tijdens de spits.

Burgerbrief Luchtkwaliteit Rotterdam

7: Een gezonde leefomgeving door motivatie en beloning in plaats van negatieve maatregelen.

Acties gericht op gedragsverandering blijven belangrijk!

Maak hier gebruik van de basisprincipes van gedragsverandering: mensen doen graag iets anders als het makkelijk en goedkoop is en steun positief gedrag in plaats van te straffen! Een mooi voorbeeld is de campagne Ring-Ring© (een fietsapp die fietsers beloont met korting bij lokale winkeliers).

Laten we samen met een breed netwerk voor meer bewustwording zorgen.

Kinderen/jongeren en onderwijs kunnen hierbij een belangrijke rol spelen.

8: Meten is weten! Maar niet alles is tot achter de komma aan te tonen. Gebruik gezond verstand!

Biedt ruimte aan integrale oplossingen die meer doet dan alleen het verbeteren van de luchtkwaliteit. Neem bewonersmeetpunten met Palmes buisjes serieus en mee in de uiteindelijke conclusies over de luchtkwaliteit. Zet de metingen in een breder perspectief, door een (inter)nationaal netwerk op te zetten. Wees kritisch naar wat je meet (bronnen) en geef daar goede uitleg bij.

9: Gezondheidsschade door slechte lucht is ook economische schade.

Neem gezondheid als uitgangspunt bij de inrichting van de stad, daar profiteert de economie uiteindelijk ook van. Voor gedragsverandering zijn ook structurele ingrepen nodig. Gebruik wegafsluitingen door onderhoud om te experimenteren en die structurele veranderingen door te voeren.

Voor Rotterdam concreet pleiten we ervoor het autoverkeer niet terug de stad in te laten bij heropening van de Maastunnel! In 2017 gaat de Maastunnel twee jaar lang gedeeltelijk dicht voor groot onderhoud. In die twee jaar zal het verkeer zich herverdelen. Een groot deel van het verkeer zal uitwijken naar de Ring. Wanneer de Maastunnel in 2019 weer opengaat, moet dat verkeer op de Ring blijven en niet opnieuw de stad inkomen. Het momentum van de gedeeltelijke afsluiting van de Maastunnel moet worden gebruikt om de tunneltraverse structureel een andere functie te geven: als lokale oeververbinding en als verbinding voor het openbaar vervoer.

10: Er is behoefte aan meer informatie en slimme regulering van houtrook.

Houtkachels en open haarden kunnen een flinke bijdrage leveren aan fijnstof in de lucht. Vooral bij mist en weinig wind zijn de effecten op de luchtkwaliteit van het stoken van een vuurtje het grootst. Meer voorlichting bij de keuze van een haard, tips en tricks, informatie over roetfilters en het serieus nemen van deze klachten (met name in woonwijken) is nodig.

11: Open Streets kunnen bijdragen aan een positieve beleving van mobiliteit in de stad.

Initiatieven als Open Streets en Parking Day zorgen voor inspiratie om anders na te denken over mobiliteit in de stad. Dit soort interventies geven een positief effect aan verschillende elementen: ontmoetingen en dialoog in de stad, over luchtkwaliteit over 'de stad van de toekomst'. Geef ruimte aan individuele burgers in die dialoog over de verschillende onderwerpen die in de stad leven en laat deze een plek in de publieke ruimte innemen.

Geef ruimte aan mensen, die hun autoluwe of autovrije droomstraat willen realiseren. Laat mensen ervaren hoe het is om minder afhankelijk te zijn van de auto en gebruik te maken van meerdere vervoersalternatieven."

Burgerbrief Luchtkwaliteit Rotterdam

+++

In het debat polariseren verschillende belangen vaak tot harde posities en ingegraven stellingen. Met deze gezamenlijke burgerbrief geven Rotterdammers samen een helder signaal af: **Wij werken samen aan schonere lucht.** Wij hopen op diezelfde visie, creativiteit, toewijding en eensgezindheid van gemeentelijke, nationale en Europese overheden.

Uitnodiging:

Graag nodigen wij u komend najaar uit voor een excursie in Rotterdam zodat wij u kennis kunnen laten maken met de luchtknelpunten in onze stad maar ook met onze plannen en ideeën met betrekking op de luchtkwaliteit in Rotterdam.

Hoogachtend, namens,

Stadslab Luchtkwaliteit Rotterdam,
Stichting Rotterdams Milieucentrum
Adem in Rotterdam
B.O.O.G. Bewonersorganisatie
Stichting Rotterdamse Klassiekers
Vereniging Milieudefensie
Milieudefensie, afdeling Rotterdam

Emile van Rinsum (directeur Rotterdams Milieucentrum)

Contact en informatie:

Robbert de Vrieze | Stadslab Luchtkwaliteit | hoest@stadslabluchtkwaliteit.nl | 06 1935 4343
Emile van Rinsum | Rotterdams Milieucentrum | info@milieucentrum.rotterdam.nl | 06 2224 5345
Anne Knol | Milieudefensie | anne.knol@milieudefensie.nl | 06-11782047